

Karel Funk

Nemoci nás ochraňují a vychovávají

Špatný zdravotní stav nás ochraňuje (platí to obecně) od zachvácení života (či ještě většího zachvácení života) pýchou, lehkomyšlností, bujarostí, agresí či jinými nedobrotami, kterými bysme si nadělali spoustu ještě dalších karmických následků či ublížili ještě více lidem (to musí být zřetel důležitější, než strach z vlastní karmy).

Postižení a zdravotní potíže jsou cenným darem, který jsme si přinesli (tedy sami zvolili před zrozením) k umírnění našich negací. Musíme tyto potíže mít do doby, než si sami plně uvědomíme a rozpustíme to, od čeho nás ochraňovaly, v čem nám zabraňovaly. A to mnohdy ani v jedné inkarnaci nedokážeme, spíše ani nechceme. Dejme tomu, aby se třeba můj někdejší kolega Zbyněk mohl vůbec zrodit aspoň trochu bezpečně, aby se z něho nestal agresor, nebezpečný pro okolí, musel si přinést nervová a jiná omezení, činící z něho bázlivého neurotika. Je navenek slušný, zdvořilý, ale agrese mu bublá kdesi v hloubi, držaná na uzdě slabým fyzickým i psychickým uzpůsobením. Zrovna tak vím u sebe, že kdybych se od dětství vyvíjel bez částečné izolace hlavně od svých vrstevníků vlivem lehčího postižení, uhnul by se můj vývoj daleko jinam.

Vzpomínám na zkušenost z Janských Lázní, jezdil jsem tam od svých 14 do asi 24 let. Tehdy jsem zažíval úžasný stav, když jsem mohl pomáhat postiženým, hlavně těm na vozíčku. Trávil jsem tak skoro všechn volný čas. Poprvé jsem se cítil někomu něco platný, byl jsem brán vážně, ba vděčně. Dělal jsem to rád, vynořily se mi tím dávno zasuté pocity práce pro druhé. Tehdy v lázních to byla pomoc hlavně na fyzické úrovni, a i má životní tíha se tím částečně rozpouštěla.

Napřed jsem myslel, že když jsou tak postižení, musím být „ohleduplný“ i v tom, že nesmím vnímat jejich povahové negace. Jenže to nešlo, byli by mne pohltili, každý pro sebe. Ledacos nedobrého jsem musel konstatovat nebo se pak něčemu i bránit. Napřed bezděčně, pak až vědomě jsem pozoroval u některých postižených, hlavně těch nejhůře, tedy na vozíčku, jak se v nich tlačí k projevu (proráží, ale bez možnosti plné realizace) řada nectností, hlavně pýcha, agrese, panovačnost, nízké neřestné pudy aj. Je to přesně, jak napsal Jung - že někteří patříme za své činy do vězení a nemoc nám takové vězení poskytuje. U jednoho nepohyblivého kamaráda, kterému jsem pomáhal s řadou denních drobností, jsem to pochopil plně: každá drobná pomoc od okolí (podání věci, dovezení na vozíku, obstarání nákupu, asistence při vykonání potřeby atd.) bylo pro něho až smyslné vyplnění-ukojení jeho vladařského nitra. On bral vše od druhých jen jako uspokojení, byť v tisícině intenzity, svého vládnutí, ovládnutí druhých. Žíznil po náladě: "je mi slouženo, teď tě ovládám, teď jsem tě uchopil do své moci". Poděkování bylo pak od něho jen nutné zajištění pro podruhé. Necítil vděčnost, jen se jeho ego hrálo pocitem, že je mu slouženo. Jak snadné bylo za tím spatřovat z minula nějakého vládce, posedlého touhou manipulovat okolím, ukájejícího se svou mocí poroučet, ponižovat a pozorovat plnění svých příkazů... - a nyní si vzal na sebe těžké omezení. Ještě je ale jeho nitro bez pokory, bez vstřícnosti ke druhým, jen chce vše pro sebe. Celé okolí touží mít k dispozici pro sebe. Jistě, že ne všichni na vozíčku mají tento rys. - A takto si proberme různé lidi a vlastnosti, a najdeme, jak se snadno dá rozpoznat zalití nitra nějakou nezvládnutou vlastností, kterou mnozí jen dusíme, abychom mohli ve světě existovat. Nejprve si samozřejmě proberme sebe, celý svůj vývoj a případná zdravotní omezení či

nesnáze. A u druhých - nezapomeňme ani na to, že ke každému utrpení druhých máme mít úctu, protože oni si již cosi odžívají, zatímco my nevíme, zda nás něco nedobrého teprve nečeká.

Někdy je to jako když musí být stádo býků uzavřeno za ohradou, protože dokud jsou divocí, nevládnutelní, pak při předčasném puštění na svobodu by dělali nekontrolovaně škodu. Kolik je, dejme tomu, lidí naplněných jen sexualitou, ale tou bez niterného podkladu, a jen se rozhlížíjí světem, kde by urvali kousíček ukojení, a pak zas jiného, jinak rafinovaného... Tak jako nemáme nechávat krysám a potkanům zbytečně na očích žrádlo, kterého by se zmocňovali, nemáme poskytovat ani cizím sexuálním zvířecím pudům možnost se jakkoliv vyžívat na náš účet (byť i bezděčně či nepozorovaně). Ono ale to toužení někoho ovládat, vlastnit, mít, často právě se sexualitou souvisí. Nebo si proberme, kolik z nás se chce skvít v lepším světle, sklízet uznání za svou dobrotu, duchovnost, obětavost, pokoru, šikovnost, odbornost... - i za tím může být chtivost ukojit své ego. Jistě, že můžeme mít radost z mnohého, co se nám vůči světu daří, ale vždy s vědomím, že Prozřetelnost nám naši schopnost umožnila, že vše patří Bohu... Proto někdy předčasný zásah psychoterapeutů, holotropního dýchání, prostě všech těch odblokováčů, přidělovatelů „nových afirmací“ apod. může přinést povolení stavidel, která měla zatím sloužit na svém místě. Neříkám, že je to vždy špatně, ale těžko se to rozeznává.

Napadá mne, že asi není náhodné, že Steiner rozpracoval do hloubky medicínu a farmacii, ale nikoliv psychoterapii (né tu, která se nyní převážně provozuje), ani jiné podobné odblokovávací metody. Na pravé, trvalé a bezpečné odblokovávání je tu celá jeho duchovní věda. Pak člověk zraje bezpečně a pásy z očí mu padají ve správný čas. Napsal, že člověk má pro své uzdravení podniknout co nejvíce, tedy nenechat se pasivně ničit nemocí, protože máme povinnost i ke zdraví, ale to vše se musí poctivě, ne nějakou falešnou zkratkou.

Pracujeme-li totiž současně na vyčištění karmického a povahového stolu, pak nám stačí málo a odpadá honba za novými praktikami, naukami, učiteli či knihami (neznamená to samozřejmě nečist vůbec). Získáváme pak totiž to nejdůležitější: boží požehnání.

Mnohdy hledáme pomoc v nabídce současné přepestré konkurence nejrůznějších „psycho-servisů“ či ve freudovské zjednodušené tezi, kterou si často někteří z nás ještě více vulgarizují a zjednodušují, že „za vším je sex“, zatímco klíč k řešení máme přímo u sebe, ba v sobě, zkusíme-li se do sebe podívat z odstupu. Jako příklad nám může posloužit případ, který pomáhal řešit skutečný psychoterapeut C. G. Jung (nejprve žák Freudův, později v mnohém jeho oponent a kritik): „Nikdy jsem se nedovedl přimět k tomu, abych se tak strašně zajímal o sexuální případy. Tyto případy jistě existují, jsou lidé s neurotickým sexuálním životem a musíte s nimi probírat sexuální záležitosti, až se jim z toho dělá zle. Přirozeně s mým temperamentovým postojem doufám proboha, že se přes tyto věci dostaneme co nejrychleji. Jsou to neurotické krámy a žádná rozumná osoba o tom tak dlouho nemluví. Není přirozené setrvávat u takových věcí. Primitivové jsou vůči nim velmi rezervovaní. Velmi často se tam skutečný problém vůbec nedá najít a nenajde. Spousta lidí dělá zbytečně obtíže kolem sexu, zatímco jejich skutečné problémy jsou zcela odlišné povahy.“

Jednou za mnou přišel mladý muž s nutkavou neurózou. Přinesl mi svůj rukopis podávající kompletní freudovskou analýzu svého případu. Řekl, „Přečetl byste si to a řekl mně, proč nejsem vyléčen, ačkoli jsem udělal kompletní psychoanalýzu?“ Řekl

jsem, „To jste udělal a já tomu nerozumím. Podle všech pravidel byste měl být vyléčen.“ Opakoval, „Proč jsem se nevyléčil, když mám úplný vhled do struktury své neurózy?“ Řekl jsem, „Nemohu kritizovat vaši dizertační práci. Celá věc je podivuhodně dobře znázorněna. Zbývá pouze jedna možná úplně pošetilá otázka: nezmínil jste se, odkud pocházíte a kdo jsou vaši rodiče. Říkáte, že jste strávil minulou zimu na Riviéře a léto ve Sv. Mořici...“ Z dalšího se ukázalo, že jeho peníze neplynuly ani od skvělých rodičů, ani od majetného strýčka, ale od přítelkyně. Byla mnohem starší než on, bylo jí šestatřicet, byla to učitelka s malým platem, která se jako stará panna zamilovala do chlapíka, kterému bylo osmadvacet. Žila o chlebě a mléce, aby on mohl strávit zimu na Riviéře a léto ve Sv. Mořici. Řekl jsem, „A vy se ptáte, proč jste nemocný?“ Řekl, „Ach, vy máte moralistické hledisko, to není vědecké.“ Řekl jsem, „Peníze ve vaší kapse jsou peníze ženy, kterou podvádíte.“ Řekl, „Ne, na tom jsme se dohodli. Měl jsem s ní vážný rozhovor a to není vůbec předmětem diskuse, že od ní dostávám ty peníze.“ Řekl jsem, „Předstíráte sám sobě, že to nejsou její peníze, ale vy z nich žijete a to je amorální. To je příčinou vaší nutkavé neurózy.“

Je to samozřejmě naprosto nevědecké hledisko, ale jsem přesvědčen, že si svou neurózu zaslouží a bude ji mít až do posledního dne svého života, když se bude chovat jako prase. Odešel okamžitě pryč, tvářil se jak pánbůh a myslel si, „Dr. Jung je pouze moralista a ne vědec.“ Páchá zločin a krade celoživotní úspory ženy, aby si mohl užívat. Ten chlapík patří do vězení a jeho nutkavá neuróza mu takové vězení poskytuje.“